Übungstext
zu Cicero, De re publica – **3 Niveaustufen zur Wahl**

1. einfach nur der Text
2. Kennzeichnung der Stellen/ Endungen, “in denen Grammatik/ Konstruktion…” steckt
3. Kennzeichnung wie bei 2,. allerdings steht noch dabei, um welche Grammatik es sich handelt

Lassen sich Kriege rechtfertigen?

In re publica maxime conservanda sunt iura belli. Nam cum sint duo genera decertandi, unum per disceptationem, alterum per vim, cumque illud proprium sit hominis, hoc beluarum, confugiendum est ad posterius, si uti non licet superiore.
Quare suscipienda quidem bella sunt ob eam causam, ut sine iniuria in pace vivatur, partā autem victoriā conservandi ii, qui non crudeles in bello, non inmanes fuerunt, ut maiores nostri Tusculanos, Aequos, Volscos, Sabinos, Hernicos in civitatem etiam acceperunt, at Karthaginem et Numantiam funditus sustulerunt. Nollem Corinthum sustulissem! Sed credo maiores aliquid secutos esse, opportunitatem loci maxime, ne locus ipse aliquando ad bellum faciendum adhortari posset.
Meā quidem sententiā semper paci consulendum est, quae nihil habitura sit insidiarum.
Si mihi in eo obtemperatum esset, haberemus, si non optimam, at aliquam rem publicam, quae nunc nulla est.

Lassen sich Kriege rechtfertigen? Wie sind im Krieg besiegte Völker zu behandeln?

In re publica maxime conserva**nd**a **sunt** iur**a** belli.

Nam cum sint duo genera (genus = modus) decert**and**i,

unum per disceptationem,

alterum per vim,

cumque illud proprium sit hominis, !

hoc beluarum, (belua = bestia)

HS: confugie**nd**um **est** ad posterius, si uti non licet superiore.

Quare (RSA) suscipie**nd**a quidem bella **sunt** ob eam causam, ut sine iniuria in pace vivatur,

partā autem victoriā conserva**nd**i (**sunt**) ii, qui non crudeles in bello,
non inmanes fuerunt,

ut maiores nostri Tusculanos, Aequos, Volscos, Sabinos, Hernicos in civitatem etiam acceperunt,

at Karthaginem et Numantiam funditus sustulerunt.

Nollem Corinthum sustulissem!

Sed credo maiores aliquid secutos esse, AcI

opportunitatem loci maxime, ne locus ipse aliquando ad bellum faciendum adhortari posset.

Meā quidem sententiā semper paci consulendum est, quae nihil habitura sit insidiarum. = Futur

Si mihi in eo obtemperatum esset, haberemus, si non optimam, at aliquam rem publicam, quae nunc

nulla est.

Lassen sich Kriege rechtfertigen? Wie sind im Krieg besiegte Völker zu behandeln?

In re publica maxime conservan**d**a **sunt** iur**a** belli.

-nd + esse: Gerundiv V
im selben KNG: mit wem
was gemacht warden muss

Nam cum sint duo genera (genus = modus) decertan**d**i,

unum per disceptationem,

alterum per vim,

cum + Konjunktiv!

cumque illud proprium sit hominis,

hoc beluarum, (belua = bestia)

proprium, i neben ille → Substantiv!

HS: confugie**nd**um **est** ad posterius, si uti non licet superiore.

Komparativ

uti, utor, usus sum: + Abl.

Quare (RSA) suscipie**nd**a quidem bella **sunt** ob eam causam, ut sine iniuria in pace vivatur,

partā autem victoriā conserva**nd**i (**sunt**) ii, qui non crudeles in bello,

Abl. abs.

non inmanes fuerunt,

ut maiores nostri Tusculanos, Aequos, Volscos, Sabinos, Hernicos in civitatem etiam acceperunt,

ut + Indikativ = wie

at Karthaginem et Numantiam funditus sustulerunt.

tollere, tollo, sustuli, sublatum emporheben, beseitigen

Nollem Corinthum sustulissem!

Nollem/ Utinam – Konj. Plquf. Optativ (unerfüllbar) der Vght.

Sed credo maiores aliquid secutos esse,

AcI

nämlich…

opportunitatem loci maxime, ne locus ipse aliquando ad bellum faciendum adhortari posset.

Genitiv des geteilten Ganzen

Meā quidem sententiā semper paci consulendum est, quae nihil habitura sit insidiarum. = Futur

consulere + Dat.: sorgen für; + Akk: um Rat fragen

Si mihi in eo obtemperatum esset, haberemus, si non optimam, at aliquam rem publicam, quae nunc

Irrealis der Gegenwart

nulla est.